

Orientering om registrering og bevaring af egekrat

Egekrat før

I forrige århundrede, før hedens opdyrking, stod de såkaldte "jydske egekrat" som lave, forkroblede krat på heden, og allerede dengang anså botanikere disse krat for at være de sidste rester af vores oprindelige skove. Kratformen var således et resultat af århundreders overudnyttelse ved hugst og græsning, og bortset fra den mest hårdføre, egen, var næsten alle andre træarter forsvundet.

Egekrat nu

I mellemtiden er størstedelen af disse skovrester helt forsvundne, og de som er tilbage, er ved at vokse op til almindelig skov. Ofte er der islet af nytillkomne træarter, ikke mindst gran, som stedvis helt er ved at tage magten. Nogle steder kan egekrat været opstået senere, nemlig ved at et gammelt egekrat har bredt sig ud over f.eks. en hede. Disse tilgroningskrat kan være opstået helt frem til nutiden. Man gætter på, at der er omkring 400 egekrat tilbage, de fleste af dem ganske små. De største og mest markante er fredede: Hald Ege, Tinnet Krat, Stenholt Krat m. fl.

Beskyttelse af egekrat

I skovloven er der en særlig bestemmelse om, at egekrat skal bevares. Formålet med at beskytte egekrat er at bevare de mange landskabelige, biologiske og kulturhistoriske værdier, der knytter sig til krattene.

Desuden er det bestemt, at hvad der er tilbage af disse oprindelige krat og skove skal registreres.

Registrering af egekrat

Det første skridt i er, at statsskovdistrikterne udarbejder en oversigt over alle de egekratbevoksninger, som er tilbage. På grundlag af denne fortegnelse vil det blive besluttet, hvilke bevoksninger der alt efter deres beliggenhed og tilstand er værd at bevare.

Hvordan bevares egekrat

Hvis egekrattet er bevaringsværdigt skal der fremover altid skal være eg i form af egekrat eller egeskov på arealet, og det vil ikke være tilladt at skifte træart. Hvis egekrattet vokser op og bliver hugstmodent og ejer ønsker at forynge det, skal foryngelsen ske med eg fra den samme bevoksning, gerne ved at udnytte det naturlige frøfald eller ved stævning. Desuden skal indvandrede træarter som for eksempel gran holdes ude. Gødskning, pløjning og sprøjtning vil ikke være tilladt. Derudover tænkes der ikke pålagt driftsmæssige bindinger.

Aftaler eller fredning

Når det er besluttet, hvilke egekrat der skal søges bevaret, vil statsskovdistriktet kontakte de berørte lodsejere - eventuelt i forbindelse med det almindelige skovtilsyn - med henblik på at udforme en aftale om egekrattets bevaring.

Samtidig vurderer distriktet, om aftalen får økonomiske konsekvenser for lodsejer og hvilken kompensation, der så kan tilbydes. Kompensation vil være afhængig af egekrattets alder og tilstand. Aftalen bliver tinglyst på ejendommen.

Et eksempel på indholdet af en aftale om at bevare et egekrat kan ses på bagsiden af denne folder.

Hvis der ikke kan opnås enighed i form af en aftale, vil det blive overvejet at rejse fredningssag for at bevare egekrattet. En

fredningssag kan være langvarig både for lodsejer og myndigheder. Skov- og Naturstyrelsen samt skovbrugets og landbrugets organisationer ser derfor gerne, at der bliver indgået aftaler med lodsejerne om bevaringen.

Pleje af egekrat

Uafhængigt af aftalen om bevaring kan lodsejer søge det lokale statsskovdistrikt om tilskud til at pleje sit egekrat for eksempel ved stævning, plukhugst eller græsning. Stævning og græsning kræver dispensation fra skovloven og skal derfor under alle omstændigheder ske i samråd med statsskovdistriktet.

Skovlovens vigtigste bestemmelser om egekrat

§ 4: Følgende arealer er fredskovspligtige:
8) Egekrat, der eksisterede den 1. juli 1989.

§ 16, stk 8: Egekrat skal bevares. Miljø- og energiministeren gennemfører en registrering af bevaringsværdige egekrat for at sikre deres bevaring.

§ 19: Miljø- og energiministeren kan give tilskud til:
1) Fremme af god og flersidig skovdrift. *(herunder pleje af egekrat)*

Eksempel på hvad en aftale om bevaring af egekrat kan indeholde.

XX egekrat har været drevet som stævningssskov. XX egekrat er nævnt i tidligere registreringer, bl.a. Gram, Jørgensen og Køie: "De jyske Egekrat og deres Flora"

Aftalens bestemmelser:

Arealets drift:

- Egen og de øvrige hjemmehørende træarter såsom Asp, Birk, Lind og Ene kan drives frit af ejeren efter skovlovens bestemmelser.
- Der må kun anvendes formeringsmateriale (frø, planter og stiklinger) af lokal herkomst, dvs. fra XX egekrat og af de arter, der er oprindeligt hjemmehørende i krattet.
- Opvækst af gran som enkeltstående træer og i begrænset omfang og mængde, skal dog være tilladt, men de skal fjernes, før de kaster frø, og senest når de når op i højde med egebevoksningens kronetag. Plejemyndigheden har ret til, når betingelserne er tilstede, at fjerne sådan opvækst, hvis ejeren ikke selv vælger at gøre det. Plejemyndigheden har i øvrigt ret til at fjerne anden opvækst af ikke-hjemmehørende træarter.
- Gødskning, sprøjtning og pløjning af arealerne skal ikke være tilladt.

Kompensation: For bevaringen af XX egekrat, fastsættes en kompensation til 5.000 kr./ha.
